

כל שכיר הפסיד ביוגלל אייגבייה מן ההון השחור

כל שכיר ישראלי הפסיד בארבע השנים האחרונות סכום הנע בין 13 ל-60 אלף לירות, בגלל אי גביית מס על ההון השחור. זוהי אחת המסקנות אליה הגיעו שלושה חוקרים של "בנק לאומי", אליעזר רוזנברג, צבי אברמוב ושלמה מנור, במחקר שפורסם בירחון "שורות".

הנוק הנגרם לשכירים גדל משנה לשנה. לפי הערכה מינימלית הוא הסתכם בשנת 1973 ב-2,729 לירות ובשנת 1976 ב-3,936 לירות. הערכה אחרת, גבוהה יותר, קובעת כי הנוק שהצטבר בארבע השנים הללו הסתכם ב-65 אלף לירות לכל שכיר. המחקר קובע כי סך ההון השחור שהתהווה ב-1973 נע בין 1 ל-5 מיליארד לירות; ב-1976 — בין 4 ל-20 מיליארד לירות. נתונים אלה מבוססים על הערכות האוצר ועל הערכותיו של יצחק מן, מי שהיה נציב מסי-הכנסה. שיעור המס לצורך החישוב הוא 50%. זהו שיעור נמוך, שכן לפני הרפורמה הוא הגיע ל-80%. אילו נגבה מס-אמת מבעלי ההון השחור, היו גובים פחות מן השכירים. הנוק לשכיר הוא גם עקיף, שכן להון השחור חלק לא מבוטל בהגדלת ממדי האינפלציה. אילו היה נגבה מס-אמת היה המדד עולה בארבע השנים הנ"ל ב-138% במקום ב-230%, והיה מקום להנחות מס לשכירים ולתשלום מלא במועד של תוספת-היוקר. מנתונים אלה עולה, שכל שכיר הפסיד לפחות 5.75% ממשכורתו בגלל ההון השחור.

טיסות בזול

הנוסעים לחו"ל כדאי שיידעו: חברת "פאנ-אם" מוכרת טיסה הלוך-ושוב, מאמסטרדם לבוסטון, ב-20 דולר. זהו מחיר מיוחד לתקופת הקיץ. חברת "לייקר" הבריטית מוכרת טיסה הלוך-ושוב, מלונדון לניו-יורק, ב-260 דולר. חברות "מי-איי", "אל על", "פאן-אם" (טוראיי) מוכרות כרטיסי סטאנדרד-ביי מלונדון לניו-יורק ב-130 דולר, ומי-ניו-יורק ללונדון ב-169 דולר.

במולדן לטוס עם "לייקר", כיוון שבי יתר החברות על הנוסע לבוא לשדה התעופה בלונדון ולהמתין למקום פנוי, ובעונה זו אפשר להמתין גם כמה ימים. אך הטיסה ב"לייקר" מאורגנת אחרת. הנוסע בא למשרדי החברה בלונדון, מז' מין טיסה באחת משתי הטיסות היומיות. כשהוא מקבל כרטיס הוא מקבל גם כקופון בטוח במטוס. ב"לייקר" לא מנישים ארוחות. לכן כדאי להביא כרי-כיס משותה.

אפשרות קוסמת אחרת היא טיסה ב-נתיבי האוויר האיסלנדיים, מלונדון לניו-יורק, בטיסה הגולה ב-180 דולר. דולר לכל כיוון. הטיסה כוללת חנייה באיסלנד והיא אורכת 11 שעות (לעומת 6 שעות בטיסה רגילה).

מפאריס אפשר לטוס לניו-יורק בטיסה קבוצתית של "איר-פרנס", במחיר של 350 דולר לשני הכיוונים. מחיר כרטיס רגיל הלוך-ושוב, לונדון-ניו-יורק, הוא 760 דולר.

מישראל ניתן לרכוש כרטיס קבוצתי לניו-יורק ובחזרה במחיר של כ-15 אלף לירות, או כרטיס פתוח (22-45 ימים) במחיר של כ-17 אלף לירות. ניתן גם לרכוש ב"אל-על" כרטיס קבוצתי לאי-רופה במחיר של כ-7,000 לירות ועוד כרטיס סטאנדרד-ביי ב"אל-על", מלונדון לניו-יורק, במחיר של כ-5,500 לירות. פעמיים בשבוע ניתן להמשיך לניו-יורק בסידור מיוחד של "אל-על", מבלי לרדת מן המטוס בלונדון.

רכב

צמוד -

במצריים

ובישראל

במצריים, כמו בישראל, אסור הישיר מוש ברכב-צמוד ממשלתי לצרכים פרטיים. שם, כמו כאן, מפריס רבים את האיסור. אולם במצריים חייבת כל מכונית צמודה ממשלתית לשאת ציון מיוחד, כך שקל לאתר במקומות שאין היא צריכה להיות בהם.

בשנת 1977. מסר השבועון "רוז-אל-יוסוף", נרשמו כמה אלפי דו"חות ל"עוברים על האיסור. רבים מהם נקנסו וחלקם איבדו את הזכות לרכב צמוד.

כמה

עולה

הדואר

מישלוח חומר-דפוס, במישקל 20 גרם מת-לאביב לרמת-גן, עולה 1.4 לירה. מישלוח אותו חומר מת-לאביב לקלדור ניה החדשה, כף התיקווה הטובה או קמ'ט'קה, בקצה סיביר, עולה 1.3 לירה. מישלוח חומר-דפוס במשקל 255 גרם מת-לאביב ליפו עולה 5.3 לירות. מי-לוח אותו חומר להרי ההימאליה או למדבר קלאהרי או לקוטב הצפוני, יעלה רק 5.2 לירות. מי שלא מאמין, יב-דוק במדריך הדואר, בפרק "תעריפי דו-אר ומיברקים", המעודכן ל-1 במאי 1978.

הירחון "חדשות הפנסיה", המגלה זאת, מוסיף כי הדואר הפעלה את תעריפיו בעשרות אחוזים מעל עליות ה-מדד. מסתבר כי הדואר הפך ממכשיר המשרת את הציבור למוסד לגביית מסים. בשנה האחרונה הכניס הדואר לאוצר המדינה 2 מיליארד לירות מעל החוצאות. הכנסה השווה להכנסת האוצר ממסי הדלק.

כמה כסף

שחור יש לפי

"בנק ישראל"?

מחלקת המחקר של "בנק ישראל" פיסמה עתה חוברת על ההתפתחויות הכלכליות בחודשים האחרונים (מספר 26). לוח 22 מוסר את היקף הנכסים הכספיים שבידי הציבור. בדצמבר 1977 הגיעו ל-95 מיליארד לירות. לוח 23 מוסר את היקף האשראי הניתן באמצעות מערכת הבנקאות לציבור. בדצמבר 1977 — 73 מיליארד לירות. פירוט הדבר הוא בדצמבר 1977 היו בידי הציבור נכסים נזילים בהיקף של 22 מיליארד לירות שלא באמצעות הבנקים, או קרוב ל-16% מכל האשראי הבנקאי.

אגב, לוח 22 מוסר כמה רווייה ה"ציבור מהפחותים השונים על הפקדויות במטבע זר בבנקים, משנת 1974 ועד מאי 1978. סך-הכל הרווחים: 36.8 מיליארד לירות. הפיקדונות עליהן נוצר הרווח היו בינואר 1974 11.5 מיליארד לירות ו-במאי 1978 63.3 מיליארד לירות.

נידרפר וידלין

הממונה על הכנסות המדינה, משה נידרפר, מבקר לעתים קרובות את אשר ידלין בכלא, "מעשיהו".

נידרפר לשם מה?

נידרפר אינו מוכר כחבר של ידלין, והוא גם אינו קרוב-מישפחה שלו. לכן מעוררים ביקוריו בכלא — תמיהה.

בל"ל מציעה עמלה

לסוכני נסיעות

"בנק לאומי לישראל" הפיץ חוזר בין סוכני הנסיעות, שבו הציע להם כי יקבלו על כל לקוח חדש של כרטיס האש-ראי של הבנק, "לאומיקרט", עמלה ב-שיעור מחצית התשלום של הלקוח תמורת פתיחת הכרטיס. העמלה היא 29 דולר, וסוכן הנסיעות יקבל 10 דולר לכל לקוח.

הצעה זו מלמדת על תחרות גוברת בין הבנקים על משיכת לקוחות. כמה מן הבנקים הגדולים נוהגים לשלם עמלה לות למתווכים המביאים להם קופות-גמל של מיפעלים גדולים. באחרונה החל בנק גדול לשלם עמלות על חשבונות של לקוחות גדולים רגילים המועברים אליו.

הבורסה

למה עולים

שערי "ידן"?

הסיבה הישירה לעלייה בשערי מניות "ידן" היא המאזן המפתיע של החברת שפורסם בימים אלה. הרווח הנקי של החברה גדל מ-945 אלף לירות בשנת 1976 ל-7.6 מיליון בשנת 1977. החברה תקיים השבוע אסיפה כללית, ומייד לאחר מכן יהיה יום ה"איקס" של מניות ההטבה שהוחלט לחלקן בשיעור של 100%.

מי שבחן את מאזן "ידן" מגלה כי הרווח האמיתי של החברה גדול הרבה יותר מן הרווח המוצהר. כך, למשל, מופיע במאזן סעיף על זכויות בקידוחי נפט וציוד בחו"ל בסך 14 מיליון לירות, כאשר שער הדולר מחושב לפי 16 ל"ר. הרווח האמיתי כנראה מופיע שער. מיליון לירות כתוצאה מהפרשי שער. גם בסעיפי הנכסים, רכישות הנויות ב"דיזינגוף-סנטר" ובירושלים רשומות ב"מחירי הרכישה", בעוד שהשווי היום הוא פי שניים לפחות.

"ידן" מצפה להתפתחויות מרשימות בפעילות חברת הבת שלה באמריקה, "דראל פטרוליום קורפ". נראה כי החברת תנסה שוב לגייס הון לפעילויותיה. אם תחזור על מה שעשתה בעבר, הרי שגיוס זה יהווה מתנה נאה לבעלי ה-מניות.

ביקורת על

עיסקת "אגד-גת"

חברת "ניצבא", חברת הנכסים של חברי "אגד", רכשה את מחצית המניות בחברת "גת" לשרותי תיירות. "גת" היא חברת-גג של שתי חברות המאגדות מורי-דודן פרטיים: "תר" ו"גלבע". מנהל "גת" הוא אלי בירנבוים.

העיסקה נולדה על רקע אכזבת "אגד" משרותי "אגד-טיול", שאינם עונים על צרכי הקואופרטיב. ההנהלה החדשה של "אגד" מתחה ביקורת קטלנית על חוזה שנחתם בזמנו בין "אגד-טיול" ל"בין קונצרו", קופל", המבטיח ל"קופל" שרותי אוטובוסים בתנאים כדאיים. "גת" קיבלה ערבות מדינה בעזרת "אגד" לרכישת כמה עשרות אוטובוסים חדשים לתיירים. ל"גת" יש כיום כ-80 מכוניות אשכולית ואוטובוסים קטנים. עיקר הביקורת על העיסקה מופנה ל"משרדי התיירות והתחבורה", שאישרו את סיוע המדינה לרכישת אוטובוסים כאשר מאות אוטובוסים של "אגד" מושבתים מעבודה.

עובדי בנקים

מרמים לקוחות?

לקוח של בנק גדול ביקש אשראי של 100 אלף לירות לרכישת הנפקה החד-שה של "בנק הפועלים". הסינף שבו הוא עובד אישר את הבקשה. למחרת ההנפקה בא לבנק בענייניו ושאל כמה קיבל על הבקשה. הוא נענה כי בקשתו נדחתה על-ידי מנהל האיזור של הבנק, שסירב לאשר את האשראי. הלקוח נסה לעורך-דיו ואיים על ה-סינף בתביעה, בנימוק כי היה על הסינף להודיע על הביטול, שגרם לו נזק. מנהל המחלקת-ניירות-הערך, שטיפל בו, הזמין-נו, ובו במקום הקצה לו מניות, כאילו בקשתו אושרה. הלקוח שם לב כי המניות הועברו לו מרשימת עובדי הסינף ש-רכשו מניות בהנפקה של "בנק הפועלים". קיימת אפשרות כי עובדי מחלקת-ניירות-הערך משתמשים בשמות לקוחות כדי לקבל מניות בהקצאות ולוקחים את-הן לעצמם. כיוון שמדובר בכרישה ל-מים סמויים בלבד, ניתן לעובדי-הבנק לעשות רווח נאה בזמן קצר.